

השרה שאשא-ביטון החליטה שלא להעניק את פרס ישראל לפרופ' גולדרייך

שרת החינוך כתבה בהחלטה כי "אינני יכולה להעניק את פרס ישראל על הישגים אקדמיים, מרשימים ככל שיהיו, למי שקורא לחרם על מוסד אקדמי ישראלי". פרקליטו של גולדרייך מסר כי מדובר ב"החלטה אומללה שנגועה בשיקולים פוליטיים פסולים"

שירה קדרי-עובדיה, אור קשתי 18.11.2021 10:31

שרת החינוך יפעת שאשא-ביטון החליטה שלא להעניק את פרס ישראל לפרופ' עודד גולדרייך, בעקבות עצומות ומכתבים פומביים שעליהם חתם בנושא החרם על מדינת ישראל. שר החינוך הקודם יואב גלנט ביטל את ההחלטה להעניק לו את הפרס ביום העצמאות האחרון, ובאוגוסט החזיר בג"ץ את ההחלטה לבחינת שאשא-ביטון. בהודעה שפרסמה כתבה שרת החינוך כי "אינני יכולה להעניק את פרס ישראל על הישגים אקדמיים, מרשימים ככל שיהיו, למי שקורא לחרם על מוסד אקדמי ישראלי". עורך דינו של גולדרייך מסר כי מדובר ב"החלטה אומללה שנגועה בשיקולים פוליטיים פסולים".

שאשא-ביטון הסבירה שההחלטה "נובעת מחתימתו על עצומה הקוראת להחרים את אוניברסיטת אריאל". לדברי שאשא-ביטון, "מטרתו העיקרית של פרס ישראל היא לעודד יצירה ישראלית, מצוינות ומחקר. קריאה לחרם על מוסדות אקדמיים בישראל, חותרת תחת מטרה זו, שכן היא מבקשת לגדוע את היצירה, המגוון וחופש הדעות". עוד הוסיפה כי הקריאה לחרם "מהווה מקרה חריג המצדיק את הבחירה שלא להעניק למועמד את הפרס, על אף הישגיו המקצועיים הבולטים והמרשימים בתחום מחקרו".

ההחלטה שלא להעניק את הפרס לגולדרייך התקבלה בעקבות אמירותיו בנוגע לחרם על ישראל: חתימה על מכתב המגנה את שיתוף הפעולה של אוניברסיטת בר-אילן עם אוניברסיטת אריאל משנת 2005, עצומה נגד חברות "המאפשרות לכיבוש להימשך" משנת 2008, ועצומה נגד אוניברסיטת אריאל משנת 2021. "הלכה למעשה, פרופ' גולדרייך כאקדמאי מן השורה הראשונה, שצמח באקדמיה בישראל ונהנה מחסותה וממשאביה, ניסה למנוע קשרים אקדמיים וכלכליים, ממוסד ציבורי - אוניברסיטת אריאל", כתבה שאשא-ביטון.

עו"ד מיכאל ספרד, המייצג את פרופ' גולדרייך, אמר כי מדובר ב"החלטה אומללה שמנחיתה מכת מוות על יוקרתו של פרס ישראל וממשיכה את המגמה של הפללת עמדות שמאל". לדבריו, "ההחלטה טובלת עד צוואר בשיקולים פוליטיים פסולים ומשדרת שפרס שאמור להינתן בגין הישגים מקצועיים הוא למעשה גם פרס על המנעות מביקורת של מדיניות הממשלה. פרופ' גולדרייך קיבל פרסים ואותות בינלאומיים רבים על עבודתו, זו מדינת ישראל שמפסידה מהחלטת השרה".

גלנט בירך על ההחלטה. "כפי שקבעתי בהחלטתי, אין לאפשר מצב בו אדם פועל בידו האחת להחרים את מדינת ישראל ומוסדותיה האקדמיים, ובידו השנייה מבקש לקבל את פרס ישראל", כתב בחשבון הטוויטר. מנגד, במכון ויצמן שבו עובד גולדרייך מתחו ביקורת על ההחלטה. "פרופ' גולדרייך הוא מדען מוביל ומוערך בתחומו אשר למחקרו תרומה משמעותית לקידום המדע והרחבת הידע לטובת האנושות כולה... בחברה דמוקרטית, יש לשמר את עקרונ חופש הביטוי כעיקרון על, והתבטאויות פוליטיות אינן צריכות להוות שיקול בהכרעה בעניין מקבלי פרס ישראל", נמסר.

החלטת בג"ץ מחודש אוגוסט התקבלה ברוב של שני שופטים בהרכב - נעם סולברג ויעל וילנר - מול השופט יצחק עמית, שסבר כי יש להעניק לפרופ' גולדרייך את הפרס מיד. שלושת השופטים מתחו ביקורת על התנהלותו של גלנט, אשר "שקל שיקולים שאינם ממין העניין", כפי שכתב השופט עמית.

במקביל לביקורת על גלנט, יש לציין כי שני שופטי הרוב - סולברג ווילנר - גם קבעו כי חתימתו של גולדרייך על עצומה הקוראת לאיחוד האירופי להפסיק את שיתוף הפעולה עם אוניברסיטת אריאל היא מעשה חמור. בנוסף, הם קבעו שבמקרים מסוימים עשויה גם קריאה לחרם על המוסד האקדמי בשטחים להיחשב כמקרה קיצוני ונדיר המצדיק את שלילת הפרס.

בתגובה להחלטת שר החינוך הקודם גלנט אמר גולדרייך כי עמדתו "איננה אלא עוד צעד קטן בתהליך מתמשך של דה-לגיטימציה של השמאל בישראל". לדבריו, שר החינוך מבקש "למנוע ממני את הפרס רק בגלל דעותיי, בגלל שמאלניותי. אין שום דבר אחר".